

С Т А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Александър Цветанов Найденов;*
Университет за национално и световно стопанство;
Доцент по научна специалност „Статистика и демография“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *„Статистика, иконометрия и демография“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Мария Атанасова Казакова*

Тема на дисертационния труд: *„Статистическо изследване на дигитализацията на местните административни услуги“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1753/06.07.2022 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „Статистика и иконометрия“/факултет „Приложна информатика и статистика“* на УНСС по *научна специалност „Статистика, иконометрия и демография“*, съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС. Обучението е осъществено в *свободна (самостоятелна)* форма през периода януари-юни 2022 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е с общ обем от 190 стандартни страници, от които: 145 страници включват: увод, три глави и заключение, а в останалите 42 са поместени: съдържание (1 стр.), списък на съкращенията (1 стр.) използвана литература (6 стр.) и 2 приложения (34 стр.).

В увода е обоснована актуалността на изследваната проблематика, като е акцентирано върху необходимостта от проучване и оценка на процесите на дигитализация, протичащи в местната администрация, както

и идентифициране на възможностите за подобряване на административното обслужване в България. Дефинирани са коректно: тезата, изследователският проблем, обектът, предметът и целите на изследването. Посочени са и ограниченията на проведеното от докторанта емпирично изследване.

В Глава първа, озаглавена „Теоретични основи на дигитализацията в местната администрация“, дисертантът е разгледал основните теоретични концепции, свързани с дигитализацията в публичния сектор, човешкият капитал като фактор за успешната дигитализация и нормативната основа за протичането на процесите на дигитализация на общинските услуги.

Глава втора „Дигитализацията в местната администрация. Методически подход за изследване.“ е посветена на подробен анализ на процесите по дигитализация на местните власти в Република България, въз основа на данни от различни информационни източници – научни статии, нормативни документи, проведени проучвания от национални организации (ИИП, ДАЕУ, ООН и др.) и други източници. Извършен е и задълбочен анализ на тенденциите в използването на дигитални услуги, както на регионално, така и на международно равнище. Тук като основни източници на данни са използвани – НСИ, ИПИ, Евростат и други. Като продължение, в същата глава са представени: концептуален модел за оценка на дигитализацията на местните административни процеси, методика за оценка на ключови индикатори от концептуалния модел, както и статистическите методи, които са приложени за целите на емпиричния анализ в дисертацията.

В Глава трета, озаглавена „Апробация на методиката за оценка на дигитализацията в местната администрация“, авторът използва разисквания преди това инструментариум и информацията от проведеното представително (извадково) изследване, за да извърши задълбочена оценка на състоянието, външните и вътрешните фактори, касаещи дигитализацията в българските общини. Специално внимание е обърнато и на изследването на зависимостта между мащаба на общините и дигитализацията на техните работни процеси. Главата продължава с дефинирането и апробирането на специално разработен за целите на изследването индекс за комплексна оценка на дигитализацията на местната административна единица. Емпиричната „част“ от дисертационния труд завършва с подробно разглеждане на основните предпоставки и предизвикателствата пред дигитализацията на общините в България.

Дисертационният труд завършва със заключение, обобщаващо основните изводи от проведеното от дисертанта изследване.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В своя труд, дисертантът успешно е изследвал многоаспектния проблем, касаещ дигитализацията на общинската администрация в България. Основната цел на изследването е постигната, а свързаните с нея задачи са изпълнени, използвайки адекватна и научно-обоснована методология. Научната „мисъл“ на автора е ясно изложена и лесно проследима. Безспорни са постиженията на дисертанта, свързани с научно-приложните резултати в разработката, разкриващи нови страни на изследваното „явление“, същевременно, подплатени с висока „доза“ емпирични доказателства.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

От разгледания дисертационен труд става ясно, че той е една стойностна научна разработка, съдържаща нови научни идеи и резултати с висока теоретична и практическа значимост, които могат да бъдат обобщени до следните научни и научно-приложни приноси:

- Извършено е задълбочено проучване на специализираната научна литература, касаеща процесите на дигитализация на местните административни звена.
- Създаден е концептуален модел за оценяване на равнището на дигитализация на местните административни процеси.
- Предложена е методика за оценка на ключовите индикатори за степента на дигитализация на административните процеси в българските общини.
- Методиката за оценка е апробирана успешно в реални условия чрез провеждането на представително (извадково) проучване сред общините в Република България.
- Изведени са основни насоки за усъвършенстване на процесите по дигитална трансформация на административните процеси в общините.
- Предложена е и е апробирана успешно методика за измерване на индекс за оценка на дигитализацията в местната администрация.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Авторът на дисертацията е представил 2 броя статии, публикувани в български научни издания и 2 броя доклади, поместени в сборници от научни конференции в страната. Публикациите кореспондират напълно с темата на дисертационния труд и отразяват различни аспекти от изследователската работа на дисертанта, като спомагат за популяризирането ѝ сред широката публика.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява пълно и точно, както в структурно, така и в съдържателно отношение, дисертационния труд и научно-приложните приноси в него.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Поради активното ми участие в катедрените обсъждания на дисертационния труд чрез предоставянето на текущи бележки и препоръки, нямам допълнителни въпроси или критики към дисертанта. Последният е отразил напълно всичко, което е било изискано.

8. Заключение

Дисертационният труд на тема: „Статистическо изследване на дигитализацията на местните административни услуги“ представлява едно задълбочено научно и научно-приложно изследване, което представя докторанта като завършен изследовател. Трудът е разработен в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, отразени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение.

В заключение и с оглед качеството на предложения дисертационен труд, убедено изразявам становище си „за“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Статистика, иконометрия и демография“ на Мария Атанасова Казакова.

20.07.2022 г.,
гр. София

Подпис: [А. Найденов]

STATEMENT

From: *assoc. prof. Alexander Tsvetanov Naydenov, PhD;*
University of National and World Economy;
Associate Professor in the scientific specialty "Statistics and Demography".

About: dissertation work for awarding the educational and scientific degree
"doctor" in "Statistics, econometrics and demography" at UNSS.

Author of the dissertation work: *Maria Atanasova Kazakova*

Dissertation topic: *"Statistical study of the digitization of local administrative services"*

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 1753/06.07.2022 of the Rector of the UNSS.

1. Information about the author of the dissertation work

The author of the dissertation work has been enrolled in the PhD program at the Department of "Statistics and Econometrics"/Faculty of "Applied Informatics and Statistics" of the UNSS in the scientific specialty of "Statistics, Econometrics and Demography", according to the Order of the Deputy Rector for Research and Development of the UNSS. The training was carried out in an independent form during the period January-June 2022.

2. General characteristics of the presented dissertation

The presented dissertation has a total volume of 190 standard pages, of which: 145 pages include: introduction, three chapters and a conclusion, and the remaining 42 pages contain: table of contents (1 page), list of abbreviations (1 page), literature (6 pages) and 2 appendices (34 pages).

In the introduction, the topicality of the researched issues is substantiated, emphasizing the need to study and evaluate the digitalization processes taking place in the local administration, as well as identifying opportunities for improving administrative services in Bulgaria. The following are correctly defined: the thesis, the research problem, the object, the subject and the objectives of the research. The limitations of the empirical research conducted by the author are also indicated.

In Chapter one, entitled "Theoretical foundations of digitization in local administration", the dissertation examines the main theoretical concepts related to digitization in the public sector, human capital as a factor for successful digitization and the legal basis for the conduct of digitization processes of

municipal services.

Chapter two "Digitalization in local administration. Methodical approach to research." is dedicated to a detailed analysis of the digitalization processes of local authorities in the Republic of Bulgaria, based on data from various information sources - scientific articles, legal documents, studies conducted by national organizations (IIP, DAEU, UN, etc. .) and other sources. An in-depth analysis of trends in the use of digital services, both regionally and internationally, was also carried out. Here, the main sources of data are NSI, IPI, Eurostat and others. As a continuation, the same chapter presents: a conceptual model for evaluating the digitization of local administrative processes, a methodology for evaluating key indicators from the conceptual model, as well as the statistical methods that were applied for the purposes of the empirical analysis in the dissertation.

In Chapter three, entitled "Approbation of the methodology for the assessment of digitalization in local administration", the author uses previously discussed tools and the information from the conducted representative research to carry out an in-depth assessment of the state, external and internal factors concerning digitalization in the Bulgarian municipalities. Special attention has also been paid to the study of the dependence between the scale of municipalities and the digitalization of their work processes. The chapter continues with the definition and testing of an index specially developed for the purposes of the study for a complex assessment of the digitization of the local administrative unit. The empirical "part" of the dissertation concludes with a detailed examination of the main prerequisites and challenges to the digitization of municipalities in Bulgaria.

The dissertation ends with a conclusion summarizing the main conclusions of the research conducted by the dissertation.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

The author has successfully explored the multifaceted problem concerning the digitalization of the municipal administration in Bulgaria. The main objective of the research has been achieved, and the tasks related to it have been fulfilled using an adequate and scientifically based methodology. The scientific "thought" of the author is clearly stated and easily followed. The achievements of the author are indisputable, related to the scientific and applied results in the development, revealing new aspects of the investigated "phenomenon", at the same time, backed up with a high "dose" of empirical evidence.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

It is clear from the examined dissertation work that it is a valuable

scientific work, containing new scientific ideas and results of high theoretical and practical significance, which can be summarized to the following scientific and scientific-applied contributions:

- An in-depth study of the specialized scientific literature concerning the digitization processes of local administrative units was carried out.
- A conceptual model was created for assessing the level of digitization of local administrative processes.
- A methodology for evaluating the key indicators for the degree of digitization of administrative processes in Bulgarian municipalities is proposed.
- The assessment methodology has been successfully tested in real conditions by conducting a representative (sample) survey among municipalities in the Republic of Bulgaria.
- Basic guidelines for improving the processes of digital transformation of the administrative processes in the municipalities have been derived.
- A methodology for measuring an index for evaluating digitization in local administration has been proposed and successfully tested.

5. Evaluation of the dissertation publications

The author of the dissertation has presented 2 articles published in Bulgarian scientific publications and 2 reports published in proceedings of Bulgarian scientific conferences. Publications fully correspond to the topic of the dissertation and reflect various aspects of the dissertation's research work, helping to popularize it among the general public.

6. Evaluation of the abstract

The abstract reflects fully and accurately, both structurally and in terms of content, the dissertation work and the scientific-applied contributions therein.

7. Critical remarks, recommendations, and questions

Because of my active participation in the departmental discussions of the dissertation by providing ongoing notes and recommendations, I have no further questions or criticisms of the dissertation. The latter fully reflected everything that was required.

8. Conclusion

The dissertation work on the topic: "Statistical study of the digitization of local administrative services" represents an in-depth scientific and scientific-applied study that presents the author as an accomplished researcher. The work has been developed in accordance with the legal requirements for awarding the educational and scientific "PhD" degree, reflected in the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the

Regulations for its application.

In conclusion and in the view of the quality of the proposed dissertation work, I confidently express my opinion "**in favor**" of awarding the educational and scientific degree "doctor" (PhD) in the scientific specialty "Statistics, Econometrics and Demography" to Maria Atanasova Kazakova.

20.07.2022 г.,
Sofia

Signature: *[A. Naydenov]*